

2. *Краюхин Г. А.* Методика анализа деятельности предприятий в условиях рыночной экономики: учебник / Г. А. Краюхин. — СПб., 2003. — 346 с.

3. *Титов В. И.* Экономика предприятия: Учебник / В. И. Титов. — М.: Эксмо, 2007. — 416 с.

**Лисенко О. А.,**

канд. фіз.-мат. наук, доцент,  
НУХТ, Україна

**Lysenko O. A.,**

Cand. Sci. (Phys.-Math.),  
Assoc. Prof.  
NUFT, Ukraine

**ВПРОВАДЖЕННЯ  
ПРОЦЕСНОГО ПІДХОДУ  
З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ  
РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ  
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА**

**THE PROCESS APPROACH  
INTRODUCTION WITH  
THE PURPOSE TO INCREASE  
THE COMPANY ACTIVITY  
RESULTS**

Визначено необхідність упровадження процесного підходу на підприємствах. Досліджено сутність виділення бізнес-процесів на підприємстві. Зазначено вплив процесів на підвищення результативності діяльності підприємства.

The necessity of the process approach introduction at the enterprises is defined in the given work. The essence of business processes allocation at the enterprises is researched. The influence of the processes with the purpose to increase the company activity results is emphasized.

У сучасних ринкових умовах відбувається постійне зростання вимог до конкурентоспроможності продукції, що змушує керівництва підприємств постійно шукати шляхи поліпшення результатів своєї діяльності. Згідно концепції процесного підходу діяльність підприємства можна представити у вигляді процесів, контроль результатів кожного з яких дозволить проаналізувати діяльність підприємства в цілому і виявити шляхи підвищення її результативності.

У фінансовому сенсі результативність діяльності підприємства можна охарактеризувати показниками прибутку і рентабельності, які дозволяють оцінити діяльність підприємства за звітний період. Зокрема, для підприємства стає важливим проведення оцінки доцільності витрат, їх динаміки, структурних змін, для якої основними показниками виступають рівень витрат виробництва і абсолютна та відносна економія витрат [1, с. 125].

Зважаючи на вищезазначене керівництво підприємства при використанні процесного підходу повинно враховувати підви-

щення витрат, які окупляться тільки згодом. Упровадження процесно-орієнтованої методології у планування та управління виробництвом підприємства вимагає спочатку виділити або визначити бізнес-процеси. Як зазначає С. В. Тупкало, виділення бізнес-процесів включає такі дії, як відособлення групи пов'язаних дій; визначення істотних входів, виходів і зв'язків; встановлення власника і за необхідністю учасників і завдання метрики [2, с. 161].

У результаті виконання таких дій виділяють основні та допоміжні бізнес-процеси. Проте, як зауважують В. В. Репін та ін., виділення як основних, так і допоміжних процесів вимагає призначення осіб, що відповідають за їх результативність [3, с. 143]. Тобто, при виділенні допоміжних або підтримувальних процесів діяльність і персонал таких процесів хоча і не працюють з продукцією, забезпечуючи роботу основних процесів, проте підвищують собівартість продукції, таким чином зростають загальні витрати підприємства. Проте, в сукупності отримані результати виконання кожного бізнес-процесу дозволять провести комплексний аналіз та оцінити результативність підприємства в цілому.

Після виділення процесів керівництво підприємства згідно вимог ISO 9001:2000 [4, с. 8] формує ієрархію своїх процесів за ступенем важливості. Для різних за призначенням, структурою і рівнем процесів використовуються свої підходи до управління. Проте, головним у таких підходах, на нашу думку, повинен бути зроблений акцент на ефективності виробництва. Як зазначає О. М. Криворучко та ін., ефективність виробництва визначається через витрати часу і ресурсів, які повинні бути мінімальними або нормативними, тобто, з одного боку, ефективність виступає як продуктивність процесу, а з іншого боку, є максимальним використанням виділених ресурсів [5, с. 36].

Отже, при визначенні результативності процесу необхідно враховувати всі показники, що дозволять оцінити ефективність даного процесу та його вплив на загальну результативність діяльності підприємства.

Таким чином, не зважаючи на додаткові витрати, що виникають при впровадженні процесно-орієнтованого підходу на вітчизняних підприємствах, виділення бізнес-процесів дозволить керівництву провести більш якісний аналіз діяльності свого підприємства, виявити слабкі місця та провести оптимізацію виділених бізнес-процесів.

Крім цього, ми вважаємо за доцільне відзначити, що впровадження процесного підходу дозволить отримати інструмент, за

допомогою якого підприємство зможе ефективніше впливати на результативність своєї діяльності, що є особливо актуальним для вітчизняних підприємств у сучасних умовах господарювання.

### *Література*

1. *Донець Л. І.* Управління формуванням прибутку підприємства в умовах ринкових форм господарювання : монографія / Л. І. Донець, С. М. Баранцева. — Донецьк : Вид-во ДонНУЕТ, 2008. — 255 с.
2. *Тупкало С. В.* Бизнес-модель и базовые правила синтеза системы процессного управления предприятием / С. В. Тупкало, В. Н. Тупкало // Зб. наук. пр. Харківського ун-ту Повітряних Сил. — 2010. — Вип. 4(26). — С. 155—164.
3. *Репин В. В.* Процессный подход к управлению. Моделирование бизнес-процессов / В. В. Репин, В. Г. Елиферов. — [3-е изд., испр.] — М. : РИА «Стандарты и качество», 2005. — 404 с. — (Серия «Практический менеджмент»).
4. Система управління якістю : вимоги (ISO 9001:2000, IDT) // С. Герус; В. Горопацький; Л. Гудик [та ін.] ; під кер. А. Сухенка. — К. : Держстандарт України, 2001. — 25 с.
5. *Криворучко О. М.* Основні положення оцінювання бізнес-процесів підприємства / О. М. Криворучко, Ю. О. Когут // Економіка транспортного комплексу: зб. наук. пр. — Харків : ХНАДУ, 2009. — Вип. 13. — С. 35—43.

#### **Михайліченко Г. І.,**

канд. екон. наук, доцент  
кафедри готельно-ресторанного  
та туристичного бізнесу  
Київського національного  
торговельно-економічного  
університету, м. Київ

#### **Mykhailichenko Ganna,**

PhD, Associate Professor,  
Department of hotels &  
restaurant and tourist business  
of the Kyiv National Trade  
and Economic University, Kyiv

#### **ВІРТУАЛІЗАЦІЯ БІЗНЕС- ПРОЦЕСІВ В ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИСТИЧНОГО ПОСЕРЕД- НИЦТВА**

Розглянуто актуальні питання віртуалізації основних процесів туроператорів; значення Інтернет-технологій у процесах формування та реалізації турпродукту.

#### **VIRTUALIZATION OF BUSINESS PROCESSES IS IN ORGANIZATION OF TOURIST MEDIATION**

In the article pressing questions of virtualization of basic processes of tour operators are examined in a publication; a value of Internet technologies is in the processes of forming and realization of product.

Останнім часом поширилася роль і місце глобальних корпорацій з організації подорожей, які активно увійшли на туристич-